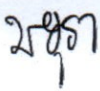
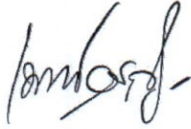

วิธีปฏิบัติงาน
เรื่อง

การคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต(Blood donor selection guideline)
โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จัดเตรียมเอกสารโดย	ตรวจสอบเอกสารโดย	อนุมัติใช้เอกสารโดย
		
(ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์) นักเทคนิคการแพทย์	(ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส) ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	(ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้) ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์

เลขที่เอกสาร	แก้ไขครั้งที่ : 00	สำเนาฉบับที่	วันที่เริ่มใช้
SDVH-WI-LAB-116	---/---	01	14 กุมภาพันธ์ 2565

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต (Blood donor selection guideline)	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LAB-116	หน้า 2 จาก 6
	แก้ไขครั้งที่ : 00	วันที่เริ่มใช้ 14 กุมภาพันธ์ 2565
ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์	
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์	

การควบคุมระบบเอกสารคุณภาพ

แก้ไข ครั้งที่	รายละเอียดการแก้ไข	ผู้ขอแก้ไข	ผู้อนุมัติ การแก้ไข	วันที่เริ่มใช้ เอกสารฉบับ แก้ไข

บัญชีรายชื่อผู้ถือครอง

สำเนาฉบับที่	หน่วยงาน	ชื่อผู้ถือครอง	ตำแหน่ง

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน	เอกสารเลขที่	หน้า 3 จาก 6
	เรื่อง : การคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต (Blood donor selection guideline)	SDVH-WI-LAB-116	วันที่เริ่มใช้
		แก้ไขครั้งที่ : 00	14 กุมภาพันธ์ 2565
ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์		
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์		

1. วัตถุประสงค์ (Purpose)

ใช้เป็นคู่มือในการคัดเลือกผู้บริจาคโลหิตและเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติ อย่างเป็นมาตรฐาน และเป็นแนวทางเดียวกัน

2. การใช้งาน (Application)

เพื่อใช้เป็นคู่มือในการคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต

3. เอกสารอ้างอิง (References)

คู่มือการคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย พ.ศ. 2560

4. นิยามและคำย่อ (Terminology and abbreviation)

-

5. หลักการ (Principle)

การบริจาคโลหิตเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของทั้งผู้บริจาคโลหิตและผู้ที่จะรับโลหิตนั้น ด้วย จึงต้องมีกระบวนการตรวจสอบและการจัดการโลหิตเพื่อให้ได้โลหิตที่มีความปลอดภัยอย่างสูงสุด และ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นตามมาตรฐาน

6. เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Associated document)

- ใบสมัครผู้บริจาคโลหิต

7. ข้อควรระวัง/ความปลอดภัย (Safety)

- ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่กำหนดโดยบุคลากรที่ผ่านการอบรมแล้ว

8. วิธีดำเนินการ (Procedures)

8.1 แนวปฏิบัติในการคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต (Guideline for Blood Donor Selection)

8.1.1 การสังเกต จากการสังเกตบุคลิกลักษณะทั่วไป สามารถบอกได้ถึง พฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้ที่จะเข้ามา เป็นผู้บริจาคโลหิตเช่น อาการมึน เมา อ่อนเพลีย ว่างนอน

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต (Blood donor selection guideline)	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LAB-116	หน้า 4 จาก 6
	แก้ไขครั้งที่ : 00	วันที่เริ่มใช้ 14 กุมภาพันธ์ 2565
ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์	
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์	

8.1.2 **ตรวจสอบข้อมูล** การคัดกรองด้วยตนเองของผู้บริจาคโลหิตทั้งเก่า และใหม่ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมในกรณี ที่มีปัญหา โดยซักถามพฤติกรรมส่วนตัว

8.1.3 **การซักประวัติ** ประวัติสุขภาพ การเจ็บป่วย การตั้งครรภ์ โรคประจำตัว เช่นโรคหัวใจ โรคตับ โรคปอด โรคเลือด โรคมะเร็ง หรือมีภาวะโลหิตออกง่าย และหยุดยาก ใ้ห้องบริจาค

8.1.4 **ผู้บริจาคโลหิตต้องมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ** อายุระหว่าง 17-70 ปี ถ้าอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องมีหนังสืออนุญาตจากผู้ปกครอง น้ำหนัก 45 กิโลกรัมขึ้นไป มีความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจที่จะบริจาคโลหิต

8.1.5 **การตรวจร่างกาย** การวัดความดัน systolic อยู่ระหว่าง 100-160 มม.ปรอท และ diastolic อยู่ระหว่าง 60-100 มมปรอท ชีพจร 50-100 bpm สภาพผิวหนังไม่มีร่องรอยการใช้สารเสพติด

8.1.6 **การตรวจทางห้องปฏิบัติการ** การตรวจระดับฮีโมโกลบินผู้หญิง มีค่า Hb 12.5-16.5 ก./ดล. ผู้ชาย มีค่า Hb 13.0-18.5 ก./ดล. จึงจะสามารถบริจาคได้ ทำที่จุดคัดกรอง ซึ่งต้องทำทุกราย สามารถตรวจเพิ่มเติมได้ในกรณีที่จำเป็นเช่น การตรวจ CBC, Serum ferritin ส่วนการตรวจ infectiuos markers นั้น ผลตรวจต้องให้ผลลบจึงจะสามารถนำโลหิตนั้นไปใช้ได้ ถ้าผลตรวจครั้งแรกให้ผลบวกต้องให้มาตรวจซ้ำเพื่อยืนยัน และนำผลพิจารณาให้ห้องบริจาคชั่วคราวหรือถาวร

8.2 **การให้คำปรึกษาแนะนำผู้บริจาคโลหิต**

8.2.1 **ให้ความรู้ความเข้าใจ** เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตการปฏิบัติตนก่อน และหลังการบริจาค

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต (Blood donor selection guideline)	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LAB-116	หน้า 5 จาก 6
	แก้ไขครั้งที่ : 00	วันที่เริ่มใช้ 14 กุมภาพันธ์ 2565
ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์	
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์	

- 8.2.2 ตีมน้ำก่อนบริจาคโลหิต 1-3 แก้ว (400 ml) ภายใน 20-30 นาทีก่อนบริจาคโลหิตและตีมน้ำมากขึ้นกว่าธรรมดาเล็กน้อยต่อไปอีก 1- 2 วันเพื่อลดอัตราการเป็นลมหลังบริจาค
- 8.2.3 ให้คำแนะนำในการรับประทานยาธาตุเหล็กเสริมโดยให้รับประทานวันละ 1 เม็ด จำนวน 30 เม็ด รับประทานทุกวันจนหมดและ แนะนำให้รับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กสูงได้แก่ เนื้อสัตว์ ผลไม้ ผักสีเขียว
- 8.2.4 การดูแลผู้บริจาคที่มีภาวะแทรกซ้อนหลังบริจาคโลหิตพร้อมทั้งให้การดูแลรักษาเบื้องต้น

8.3 ขั้นตอนการคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต

- 8.3.1 ผู้บริจาคโลหิตคัดกรองตนเอง (donor self-selection) ให้ผู้บริจาคโลหิตพิจารณาว่าสุขภาพของตนเองเหมาะสม และพร้อมที่จะบริจาคโลหิตหรือไม่ โลหิตของผู้บริจาคปลอดภัยต่อผู้รับ ไม่มีเชื้อโรคที่ถ่ายทอดทางโลหิตแฝงอยู่
- 8.3.2 คัดกรองโดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สัมภาษณ์คัดกรองผู้บริจาคโลหิต
- 8.3.3 ตรวจคัดกรองคุณภาพโลหิตตามมาตรฐานทางห้องปฏิบัติการ โลหิตทุกยูนิตจะได้รับการตรวจคัดกรองตามมาตรฐานเช่น การตรวจ ABO Rh, Antibody screening, การตรวจจโรจรอยการติดเชื้อโรค 4 ชนิด ได้แก่ anti HIV, anti HCV, HBsAg, Syphilis ด้วยวิธีทาง serology และ NAT โดยทดสอบตัวอย่างเดี่ยวเฉพาะ HBV DNA ,HCV RNA และ HIV RNA
- 8.3.4 ระบบทะเบียนผู้บริจาคโลหิตและระบบคุณภาพ บันทึกประวัติการบริจาคโลหิตทั้งหมด ได้แก่ ชื่อ-สกุล,เลขที่บัตรประชาชน,รหัสหมายเลขผู้บริจาค,หมู่โลหิต, ผลการตรวจร่างกาย, ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ,การงดรับบริจาคและบันทึกปฏิกิริยากลับการบริจาคโลหิต

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การคัดเลือกผู้บริจาคโลหิต (Blood donor selection guideline)	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LAB-116	หน้า 6 จาก 6
	แก้ไขครั้งที่ : 00	วันที่เริ่มใช้ 14 กุมภาพันธ์ 2565
ผู้จัดทำ : ทนพญ.มยุรา บำรุงรัตน์	หน่วยงาน : งานเทคนิคการแพทย์	
ผู้ตรวจสอบ : ทนพญ.เบญจมาศ อรุณพาส ผู้จัดการวิชาการ งานเทคนิคการแพทย์	ผู้อนุมัติ : ทนพญ.เบญจพร แก้วคำใต้ ผู้จัดการคุณภาพ งานเทคนิคการแพทย์	

8.4 การคัดแยกโลหิตบริจาคที่มีความเสี่ยง

เมื่อผู้บริจาคโลหิตแจ้งภายหลังการบริจาคว่าโลหิตที่บริจาคไม่ปลอดภัยให้ตรวจการติดเชื้อและงดการใช้โลหิตยูนิตนั้นถึงแม้ว่าผลการตรวจจะเป็นลบ ถ้าพบว่ามีผลบวกให้แจ้งผู้บริจาคให้ทราบเป็นการเฉพาะตัวโดยการส่งจดหมายเชิญให้กลับมาตรวจเลือดซ้ำ ผู้ที่มีผลบวกต่อเชื้อทุกชนิดซึ่งเมื่อผลตรวจยืนยันการวินิจฉัยแล้วจะต้องส่งไปรับค่ารักษาจากแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการอบรมโดยเฉพาะ

9. การบันทึกข้อมูลและเอกสารที่ใช้ (Data record and document)

- บันทึกข้อมูลผู้บริจาคโลหิตในระบบ HosXp Version 4